

JAARVERSLAG 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Publieksactiviteiten	5
2. Bezoekers	13
3. Educatie	18
4. Collectie	25
5. Gebouwen	30
6. Organisatie, bestuur en toezicht	32
7. Financiën	40

Voorwoord

Mondkapjes, aangepaste bezoekersroutes, anderhalve meter afstand van elkaar, beperkte bezoekerscapaciteit en verplicht vooraf kaartjes boeken. Dat was museumbezoek anno 2020. Maar ondanks alle beperkingen van de coronacrisis hebben we alles op alles gezet om het Muiderslot voor zoveel mogelijk bezoekers op een veilige manier open en toegankelijk te houden.

Zorgen en kansen

Het Muiderslot was 112 dagen gesloten tijdens drie verplichte lockdowns. We ontvingen 56% van het aantal bezoekers van het recordjaar 2019. In totaal genoten 86.763 mensen van een bezoek aan kasteel en tuinen en wisten zo even te ontsnappen aan de werkelijkheid. Bezoekers waardeerden het Muiderslot met het rapportcijfer 8,2. We leden forse inkomstenverliezen uit entree, evenementen, horeca, winkel en locatieverhuur. De eerste maanden van 2021 zitten we nog steeds in lockdown en blijven de verliezen oplopen. De financiële gevolgen zullen daarom ook de komende jaren merkbaar zijn. We kunnen het helaas niet mooier maken dan het is. De steunsubsidies van OCW waren dan ook zeer welkom en noodzakelijk. Gelukkig zagen we als cultureel ondernemer ook kansen en bleek er met

een open houding, creatief denken en experimenteren veel wèl mogelijk.

Experimenteren

We begonnen direct na de verplichte sluiting half maart 2020 met het bedenken van experimenten om ons publiek op nieuwe manieren coronaproof bij het Muiderslot te betrekken. Variërend van de online campagne #slotopslot tot ridderbootcamps, yoga workshops, tuinsafari's, roep-toetertours, pop-up theateracts en powertalks (korte thema rondleidingen voor maximaal 5 personen). Andere initiatieven waren een camping in de pruimenboomgaard, een zomerschool voor kinderen en een pop-up restaurant in de tuinen. Unieke manieren om het Muiderslot op een heel andere manier te beleven. Tijdens de eerste lockdown startten we met het MeeMaakPodium, waarbij (nieuwe) makers en jong talent het oudste podium van Nederland – het Muiderslot - bestormden. Dichters en muzikanten traden in het voorjaar op in een leeg kasteel en dat deelden we via sociale media. Van juni tot november waren er in de kasteeltuinen regelmatig programma's vol dans, muziek, spoken word, theater en cabaret. Het MeeMaakPodium werd ondersteund door het Fonds voor Cultuurparticipatie. Andere experimenten betreffen het registreren en ontsluiten van

het groene erfgoed en het digitaliseren en contextualiseren van de collectie. Het Mondriaan Fonds ondersteunt dit project en roemt het innovatieve karakter ervan.

Toekomst

We kunnen er niet omheen: 2020 was een moeilijk jaar voor musea. Met creativiteit, enthousiasme en lef hebben we toch bezoekers weten te bereiken met alternatieve programma's. Met dezelfde instelling hebben we in het najaar van 2020 ons [activiteitenplan 2021-2024](#) geschreven en ingediend bij het ministerie van OCW. Dit plan is de komende jaren de richtlijn voor onze organisatie en activiteiten. Uitgangspunt is en blijft dat het Muiderslot een toegankelijke, levendige plek is voor een breed en divers publiek. Juist ook voor mensen die niet zo snel naar een museum gaan of drempels ervaren. Ik nodig iedereen dan ook van harte uit in het stoerste rijksmuseum van Nederland!

Annemarie den Dekker
directeur-bestuurder
Rijksmuseum Muiderslot

1. Publieksactiviteiten

De publieksactiviteiten verliepen in 2020 anders dan gepland als gevolg van de pandemie. We moesten presentaties uitstellen of annuleren. En we besloten veel activiteiten wel door te laten gaan, al was het in aangepaste vorm of buiten in de kasteeltuinen. Ook bedachten we nieuwe coronaproof activiteiten. Ondanks alle beperkingen presenteerden we een divers publieksprogramma met aandacht voor meerstemmige verhalen over het kasteel en zijn bewoners, de collectie, de tuinen, het omringende water en de vesting.

PODIUMACTIVITEITEN

Het oudste podium van Nederland

Sinds het Muiderslot er staat, treden er reizende artiesten op in de Ridderzaal. Schrijver en dichter P.C. Hooft – die in de 17e eeuw op het slot woonde – versterkte de band tussen Nederlandse literatuur, theater en het Muiderslot als dé plek voor de podiumkunsten. Deze erfenis houden we levend door - net als Hooft en zijn vrienden – creatieve makers een podium te bieden. Onze podiumfunctie zetten we in als een laagdrempelige kennismaking met cultuur. Het aanbod varieert van theater, poëzie

en spoken word tot dansvoorstellingen en concerten. Naast professionele cultuurmakers bieden we nieuwe makers een podium. Hiermee is het Muiderslot een platform voor talentontwikkeling.

MeeMaakPodium Muiderslot

Sinds 2020 stellen we het podium ook open voor amateurs en jong talent. Dit doen we onder de naam MeeMaakPodium, mede mogelijk gemaakt door een subsidie van het Fonds voor Cultuurparticipatie. Tijdens de eerste lockdown zijn we met dit project gestart. In een leeg kasteel traden dichters en muzikanten op en dat deelden we via sociale media. Online deden we een oproep aan (nieuwe) makers en amateurs om op te komen treden. Dat werkte goed. Tussen juni en november waren er maar liefst 63 optredens in de kasteeltuinen, allemaal geheel coronaproof. Met deze optredens door ruim twintig makers hebben we 4.486 bezoekers bereikt op locatie.

Bij het MeeMaakPodium geven we makers een deel van de verantwoordelijkheid voor de programmering. Hierbij werken we vraaggericht in plaats van aanbodgericht. Het MeeMaakPodium is de komende jaren een van de drie vaste programmalijnen van

onze podiumprogrammering. Doel is om tot een nieuwe werkwijze te komen, gericht op gedeeld eigenaarschap en co-creatie. Luisteren en ontvangen in plaats van zenden. De Muiderslot community groeit op deze manier gestaag. Interne ambassadeurs (collega's) en externe ambassadeurs (makers) verbinden zich om samen te werken aan de programmering.

Concerten

Vanwege de strenge coronamaatregelen moesten we zeven geplande concerten annuleren en gingen er slechts twee door in de Ridderzaal. Op 21 januari vond een swingend concert plaats van de Organisatie Oude Muziek met *The Beggars Ensemble*. Op 16 oktober speelde luitist *Hubert Hoffman* voor een klein gezelschap.

Theater

In de programmering Kids in het Kasteel startten we in januari met een reeks jeugd- en kindertheatervoorstellingen op zondagmiddag. Tot aan de eerste lockdown vonden er drie uitverkochte voorstellingen plaats. De overige geplande voorstellingen moesten we helaas annuleren.

- Op zondag 26 januari speelde het theaterduo *Kees & Koos* (Amsterdams Jeugdtheater Collectief) *Drakentongetje* (2+) in de slotkapel. Een winterse voorstelling, die de slotkapel omtoverde tot een koude vlakte vol pinguïns en iglo's.
- De kapel was zondag 23 februari in winterse sferen voor de opvoering van *De Sneeuwkoningin* (2+) door de theatermakers van *De mammies* (Amsterdams Jeugdtheater Collectief).
- Met de mime-voorstelling *Boef!* (4+) zette het Maastheater uit Rotterdam zondag 10 maart de slotkapel op zijn kop. Na de voorstelling was er een theaterworkshop.

Tijdens de schoolvakanties organiseerden we pop-up theatervoorstellingen in de kasteeltuinen (zie hoofdstuk 3).

MUSEALE EVENEMENTEN & CULTURELE ACTIVITEITEN

Bezoekers van het Muiderslot konden regelmatig deelnemen aan vele evenementen en activiteiten. Doel was om op diverse manieren de verhalen van en rond het kasteel te verlevendigen: actief, via muziek of etend.

- Op Valentijnsavond (14 februari) was het kasteel rood uitgelicht en kregen bezoekers pikante rondleidingen over

erotiek in de 17e eeuw. De tour voerde door de ingerichte zalen van het kasteel waarin kunstwerken vanuit een ander perspectief werden belicht. In het museumcafé zong een troubadour speciale 17e-eeuwse liefdesliederen. In de slotkapel voltrok een 'trouwambtenaar' huwelijken voor één dag: een succes!

- Op internationale vrouwendag (8 maart) waren er *Sterke Vrouwentours*. Het Muiderslot kent veel sterke vrouwen over wie van alles te vertellen is.
- Tijdens de voorjaarsvakantie waren er gratis creatieve workshops. De collectie in het Muiderslot geeft genoeg inspiratie om zelf een schilderij van papier te maken. De workshops waren populair, zowel bij kinderen als volwassenen.
- Tot maart verzorgden de ridders van Bataille hun openbare trainingen bij het Muiderslot op de eerste zondag van de maand. Een leuk extraatje voor bezoekers.
- Eindelijk mooi weer tijdens de midzomeravondpicknick op 21 juni! Een moment van samenkomen voor de directe omgeving van het Muiderslot. Iedereen kon gratis naar binnen en een plekje zoeken in de pruimenboomgaard. Ruimte genoeg om op 1,5 meter afstand een gezellige avond te hebben.
- Tijdens diverse schoolvakanties waren er nieuw ontwikkelende roeptoetertours. In

kasteel en tuinen vertelde een rondleider met een grote roepstoeter op veilige afstand allemaal dingen die je nog niet wist over het Muiderslot.

- Regelmatig nam personage Arend bezoekers in een korte en interactieve theatervertelling mee in het leven van een valkenier in de middeleeuwen. Deze voorstellingen vonden plaats op dagen in de schoolvakanties dat de valkenier met roofvogels niet aanwezig was.
- In juli en augustus was de valkenier enkele dagen per week aanwezig. Roofvogels hebben een historische band met het kasteel en zijn onderdeel van het levend erfgoed. De valkenier vertelde de bezoekers over de valkenjacht van vroeger en gaf regelmatig vliegdemostraties.
- Tijdens de zomervakantie konden kinderen tussen 6 en 12 jaar op tuinsafari. Gewapend met een schepnet, insectenpotje en vergrootglas gingen ze onder begeleiding op ontdekkingsstocht over de vestingwallen. Op zoek naar planten, bloemen, insecten, waterbeestjes en andere dieren.
- In de zomervakantie waren er workshops *Tekenen in de tuinen* en *Middeleeuws dansen*. Zo beleefden bezoekers het Muiderslot op een heel andere manier.

- Welke eigenschappen moet een ridder hebben? Kinderen trinden deze eigenschappen tijdens de sportieve *Ridderbootcamps* in de zomervakantie. Ook volwassenen deden graag mee.
- Het weekend van 5 en 6 september stond in het teken van het Pruimenfestival. Bezoekers konden bij verschillende kramen van lokale (zorg-)boerderijen en winkels biologische producten kopen. Gratis pruimentaat, pruimenlikeur, pruimenbier én live muziek door het duo Kopje Onder maakten de dag extra feestelijk. Ook waren er speciale 'niet-te-pruimentours', tuinsafari's en een instap cursus *Fotograferen met je smartphone*. De tuinvrijwilligers vertelden alles over de tuinen en de beroemde pruimenboomgaard achter het kasteel. De imker demonstreerde de werking van een bijenkast en vertelde over het belang van insecten en bijen in de natuur.
- Tijdens de Kinderboekenweek werden kasteelverhalen voorgelezen voor jonge kinderen. Het thema van de kinderboekenweek was *En toen?* en het doel was om zonder tijdmachine, maar mét boeken andere tijden te ontdekken.
- Straattaaltours bleken hét succes tijdens de Kinderboekenweek. Een verhaal over geschiedenis, maar in de taal van vandaag. Deze strattaaltours waren leerzaam, maar vooral spang, challa en relaxed.
- De kasteelkok deelde zijn recepten en kennis graag met bezoekers tijdens diverse *tastings* (proeverijen) met elk een eigen thema. Tijdens de Maand van de Geschiedenis in oktober ging het bijvoorbeeld over Oost en West en waar deze twee samenkwamen in de kasteelkeuken van het Muiderslot.
- Spirituele bezinning en ontspanning was mogelijk tijdens de workshops Mindful Muiderslot. Persoonlijke duurzaamheid is belangrijk in de drukke wereld waarin we leven. Net zoals het Muiderslot gebouwd is om ondoordringbaar te zijn, is yoga de kracht om je als persoon sterk en gezond te houden. Deze workshops liepen goed en voorzagen duidelijk in een behoefte. Ze werden gecombineerd met een kasteeltour waarbij werd ingegaan op de filosofie van yoga in relatie tot de geschiedenis van het Muiderslot.
- Ken je het, zo'n grote letter aan het begin van een hoofdstuk? Dat is een initiaal. In de herfstvakantie gingen bezoekers in het Atelier op Zolder zelf aan de slag om hun eigen Middeleeuwse initiaal te maken.
- Tijdens de herfstvakantie logeerden de Ridders van de Hanzecompanie een weekend op het kasteel. In glimmende harnassen en met gevaarlijke zwaarden zorgden ze voor een hoop spektakel. Bezoekers hielpen een handje mee en vroegen de ridders het harnas van het lijf. Het terrein was gevuld met kramen en tenten waar ambachten te zien waren. Hoe werden bijvoorbeeld zwaarden en harnassen vroeger gesmeed en kleden geweven? Live muziek was er ook, gespeeld op heuse middeleeuwse instrumenten. Op het vuur borrelde een heerlijke soep en uit een zelfgebouwde oven kwamen broden en tosti's. Een uitdaging om dit coronaproof te organiseren, maar het is gelukt!
- Op 27 oktober vierden we de 744e verjaardag van Amsterdam. Tijdens gratis en kleinschalige rondleidingen hoorden bezoekers alles over de historische band tussen Amsterdam en het Muiderslot.
- Spookt het echt op het kasteel? In de *Naargeestige Nachttours* op 30 & 31 oktober – het Halloweenweekend – vertelden we in een donker kasteel welke gasten uit het verleden 's nachts nog wel eens op bezoek komen. Bronnen zijn onder meer brieven die P.C. Hooft heeft ontvangen van vrienden die te gast waren op het Muiderslot.

- Sinterklaas ontving dit jaar maar liefst drie weekenden vele kinderen in zijn kasteel. Ook nu weer geheel coronaproof. Een digitale Sint vertelde op diverse plekken over zijn kasteel. Binnen en buiten, verspreid over kasteel en terrein, waren er in de weekenden veel extra activiteiten. Ook doordeweeks was het *Kasteel van Sinterklaas* toegankelijk. Het was dan veel rustiger en dat bleek wederom een succes voor kleuters en kinderen die een prikkelarm bezoek wilden brengen.
- De presentatie *Winterkasteel* opende op 12 december, maar was vanwege de derde lockdown slechts twee dagen toegankelijk voor publiek. Tijdens de kerstvakantie zou er een levendig programma zijn met winterse verhalen, buiten wandelingen, workshops, muziek, winterse kost en spelletjes van vroeger. Centraal stond de vraag hoe het leven op een koud en tochtig kasteel was tijdens de barre winters van vroeger. Een levendige audiotour ondersteunde de beleving met informatie, verhalen, muziek en wetenswaardigheden over de wintertijd.

Pop-up restaurant De Maaltuin

Van 30 juli tot en met 30 augustus 2020 vormden de tuinen van het Muiderslot het decor van pop-up restaurant De Maaltuin. Door de jaren heen hebben de kasteeltuinen vele bijzondere gasten van eten voorzien. Die historie kwam bij De Maaltuin tot leven: de eetbare gewassen, bloemen en geneeskrachtige kruiden uit de kasteeltuinen boden inspiratie voor het menu. De gasten konden de rijke historie proeven en beleven tijdens een ontdekkingsstocht over de vestingwallen. Na deze zinnenprikkelende tour vol smakelijke verhalen en amuses, streken de gasten neer in de kasteeltuinen voor een diner en live muziek. In totaal brachten 2.000 gasten een bezoek aan De Maaltuin. Veel bezoekers gaven aan nooit eerder bij het Muiderslot te zijn geweest. Met deze activiteit bereikten we dus een ander publiek: jonger, stads en dol op gezond en lekker eten in een bijzondere omgeving. [Bekijk hier de aftermovie.](#)

Kamperen in de kasteeltuin

In dit uitzonderlijke jaar konden we niet naar het buitenland op vakantie. Maar meer dan ooit hadden mensen behoefte aan bijzondere én veilige uitjes. Vanaf de start van de coronapandemie hebben we met cultureel ondernemerschap ingezet op het bieden van alternatieve ervaringen. Met

het concept *Kamperen bij het Muiderslot* boden we mensen de kans om het kasteel en de geschiedenis op een heel andere manier te beleven. Na sluitingstijd van het museum ontvingen we de kampeerders. Met een welkomstdrankje en een rijk gevulde picknickmand streken ze neer in de kasteeltuinen. Daarna kregen de gasten een avondtour door het verlaten kasteel. De avond werd afgesloten met kasteelverhalen rond het kampvuur. De volgende ochtend was er nog een kasteelontbijt en voor de liefhebbers een verfrissende duik in de Vecht. Daarna vertrokken de gasten weer. In totaal ontvingen we 900 kampeerders die vrijwel allemaal laaiend enthousiast waren over deze unieke ervaring en dolgraag volgend jaar terug willen komen. Mede vanwege dit initiatief won het Muiderslot eind 2020 de prestigieuze internationale *Most Innovative Venue Award* (zie hoofdstuk 2).

2. Bezoekers

Ondanks de coronabeperkingen heeft het Muiderslot zowel online als offline een breed publiek bereikt. Tijdens de pandemie zagen we dat digitaal aanbod belangrijker was dan ooit. We hebben in 2020 onze website vernieuwd en fors ingezet op online aanbod. Ook was er veel activiteit op onze sociale media kanalen. Het aantal fysieke bezoeken aan het museum is bijna gehalveerd als gevolg van de coronamaatregelen. De daling is met name terug te zien bij scholen, groepsbezoeken, internationale toeristen, ouderen, locatieverhuur en podiumactiviteiten in het kasteel.

Bezoekersaantallen

In 2020 ontvingen we 56% van het aantal bezoekers van 2019. In vergelijking met collega instellingen in het culturele veld 'valt het nog mee', maar het is een forse daling en het laagste bezoekersaantal sinds 1986. In 2020 bezochten 86.763 mensen het Muiderslot. De eerste maanden van het jaar verliepen hoopvol, de bezoekersaantallen lagen die maanden ruim 10% hoger dan in 2019. Helaas werd deze trend verbroken op 13 maart, toen de eerste lockdown een feit was. Vanaf 1 juni mochten de musea onder strikte voorwaarden weer open. Het

museumprotocol van de Museumvereniging was leidend. Belangrijk was dat alle bezoekers vooraf hun kaartjes (online) moesten reserveren. In de zomermaanden bleek het kasteel een geliefd uitstapje voor binnenlandse toeristen. Vanwege de beperkte bezoekerscapaciteit moesten we in de zomervakantie regelmatig bezoekers die niet tijdig hadden gereserveerd teleurstellen. Vanaf september was dit niet meer het geval en konden bezoekers ook 'voor de deur' nog snel een kaartje reserveren. Helaas volgden in november en december opnieuw lockdowns voor alle musea. In totaal was het Muiderslot dit jaar 112 dagen verplicht gesloten. De komende jaren zullen de gevolgen van de pandemie nog merkbaar blijven, zowel in financiële zin als in bezoekersaantallen. De ambitie van het Muiderslot is om in 2024 weer op het niveau van 2019 uit te komen in het totaal aantal bezoekers (155.332).

Waardering van bezoekers

Uit het doorlopend bezoekersonderzoek van Hendrik Beerda Consultancy blijkt dat in 2020 de gemiddelde verblijfsduur 179 minuten was. Dat is langer dan in andere middelgrote musea en kastelen. Bijna 70% van de bezoekers bezocht het Muiderslot

dit jaar voor het eerst. De meeste bezoekers kwamen uit de provincie Noord-Holland. Dat is conform het museumprotocol waarin staat dat de focus gericht moet zijn op lokaal en regionaal bezoek om reisbewegingen te beperken. Op vragen over de coronamaatregelen gaf ruim 94% van de bezoekers aan zich veilig te voelen in het Muiderslot. Bezoekers waarden het totale bezoek met het rapportcijfer 8,2.

Resultaten 2020

86.763	bezoekers totaal
51.638	betalende bezoekers
4.555	scholieren
7.632	bezoekers uit het buitenland
30.834	bezoekers met een Museumkaart
3.972	bezoekers met gratis toegang
102	podiumbezoekers regulier
4.486	bezoekers MeeMaakPodium
217	bezoekers commerciële ontvangsten

Binnenlandse bezoekers

Ondanks de beperkende maatregelen organiseerden we ook dit jaar activiteiten voor jong en oud (zie hoofdstuk 1). De nadruk lag vanaf juni op de kasteeltuinen, omdat dit een veilige en verantwoorde omgeving was voor kleinschalige publieksactiviteiten. Tijdens de drie lockdowns bleef het Muiderslot online open en zichtbaar. Ook waren er dit jaar (kortings-)acties, bijvoorbeeld met de Postcode Loterij, de Bankgiroloterij, de Vriendenloterij, ANWB, Groupon, Tripper, Get Your Guide, Tiquets en de Stadspas Amsterdam.

Buitenlandse bezoekers

Aan de jaarlijkse gestage stijging van het aantal buitenlandse bezoekers kwam in maart 2020 een abrupt einde. Er waren nog wel af en toe buitenlandse toeristen, maar veel minder dan we gewend waren. Het totale aantal buitenlandse bezoekers in 2020 was 7.632 (in 2019 was dit 37.055). Ook de samenwerking met touroperators, Amsterdam Marketing, de IAmsterdamCard, de Holland Pass en de Amsterdam Pass viel stil. Net als internationale persbezoeken en reclame campagnes op Schiphol, Amsterdam CS en de Keukenhof Expres (de bus die toeristen vervoert van Schiphol naar de Keukenhof).

Het Nederlands Bureau voor Toerisme (NBTC) steunde de kastelen tijdens de coronacrisis door gratis vertaaldiensten beschikbaar te stellen. We maakten hier dankbaar gebruik van voor de vertaling van de nieuwe website in het Engels en Duits.

Begin december 2020 vond onder leiding van het NBTC een brainstormsessie plaats met vier kastelen: Slot Loevestein, Muiderslot, De Haar en Paleis het Loo. Onderwerpen van gesprek waren de plannen voor 2021, het vervolg van de marketinginspanningen in het buitenland (de kastelenlijn) en collectieve acties van kastelen en buitenplaatsen. Muiderslot digitaal

#SlotopSlot en Thuismuseum

Met de online campagne #SlotopSlot lanceerden we snel na 13 maart een wekelijkse thuisopdracht met verdiepingsopdrachten voor het basisonderwijs. Ook waren er online tours door het kasteel, historische kooklessen en tours in de tuinen, vertelden medewerkers vanuit huis over kasteel en collectie en traden (nieuwe) makers op in een verlaten kasteel. Dit alles deelden we via sociale media. Inmiddels is een deel van de online activiteiten ondergebracht in ons [Thuismuseum](#).

Website

In 2020 bezochten 258.202 gebruikers de website muiderslot.nl met in totaal 1.823.274 paginaweergaven. Gemiddeld brachten ze 2 minuten en 18 seconden door op onze website en bekeken ze ruim 5 pagina's. Het online bezoekersaantal (aantal sessies) is toegenomen in vergelijking met vorig jaar. De drukste maand was maart, waarin we tijdens de eerste lockdown direct online opdrachten aanboden die via sociale media en de nieuwsbrief van de Museumkaart veel bezoekers bereikten. Ook het aantal online transacties steeg flink. Dat kwam doordat bezoekers vanaf 1 juni alleen via de website entreebewijzen konden kopen.

In juli hebben we een nieuwe website gelanceerd. In indeling, beeld, kleur- en taalgebruik is rekening gehouden met een zo groot mogelijke toegankelijkheid voor diverse publieksgroepen. Hierbij kregen we onder andere waardevolle adviezen van onze toegankelijkheidsadviseurs: een groep jongeren met een licht verstandelijk beperking die ons met raad en daad heeft bijgestaan. Ook is een voorleesfunctie opgenomen in de website.

Na de heropening op 1 juni mochten we geen kaartjes meer verkopen bij de kassa. We verkochten alleen nog e-tickets via de website. Dit konden we vrij gemakkelijk inregelen, omdat we al e-tickets inzetten bij speciale evenementen (zoals Sinterklaas, Valentijnsavond en Pinksteren). Door te werken met e-tickets waren we in staat bezoekers goed te spreiden. Bezoekers zonder internet of die moeite hadden met online reserveren, zijn telefonisch geholpen.

Sociale media

Het aantal abonnees op onze digitale nieuwsbrief stond eind 2020 op 4800. Deze geïnteresseerden ontvingen elk kwartaal nieuws over onze (online) activiteiten in hun mailbox. Ook tijdens de lockdowns hielden we op deze manier contact met onze 'fans'. Dat deden we ook via sociale media, waar we sinds maart 2020 veel actiever zijn dan voorheen. En met succes, want het aantal volgers steeg. Eind 2020 stond het aantal Facebook volgers op ruim 6900. Op Instagram waren dat er ruim 3000 en op LinkedIn nam het aantal volgers dit jaar toe met een kleine 650. Op Twitter daalde het aantal volgers langzaam naar ruim 3600.

Het Muiderslot in de pers

Het Muiderslot kreeg regelmatig aandacht in de 'traditionele' pers: op radio en tv en

in kranten en tijdschriften. Vaak was het onderwerp het kasteel, de historische tuinen en tijdelijke activiteiten. Maar ook andere zaken trokken de aandacht: onze actie tijdens de onderwijsstaking in januari, het thuismuseum tijdens de lockdowns, hoe wij cultureel bleven ondernemen in tijden van crisis en de alternatieve samenwerkingen die we aangingen, zoals kamperen en dineren in de kasteeltuinen en de samenwerking met Blauw Helpt (KLM). Verder was er in de pers aandacht voor de kooklessen en proeverijen, de zilveren munt die 's Rijksmunt slaat van het Muiderslot, de band van het kasteel met de Oranjes, de literaire geschiedenis en tenslotte de prijs voor meest innovatieve locatie. Ook bezochten vloggers en influencers regelmatig het Muiderslot. Dit bleek onder andere tijdens de lockdowns een goede manier om online zichtbaar te blijven. Ook het kamperen en dineren in de kasteeltuinen trok diverse influencers.

Prijzen

De museuminspecteurs van Museumkids beoordeelden hun bezoek aan het Muiderslot met een 8,5. Daarmee kreeg het Muiderslot ook in 2020 weer het predicaat 'Kidsproof' waar we natuurlijk graag mee pronken. Een andere prijs die we in december 2020 in de wacht sleepten is de *Most Innovative Venue Award* van Tiquets. Dit internationale

ticketplatform voor musea en attracties koos het Muiderslot uit vele inzendingen tot de meest innovatieve locatie van Nederland in 2020. Daar zijn we natuurlijk hartstikke trots op en blij mee. De jury prijst de vindingrijkheid van het Muiderslot in dit moeilijke jaar, zoals de camping in de pruimenboomgaard en de vrijwillige inzet van KLM'ers via Blauw Helpt. We verkeren overigens in goed gezelschap: de Efteling, de Johan Cruijff Arena en het Van Gogh Museum zijn Nederlandse prijswinnaars in andere categorieën.

3. Educatie

Het Muiderslot wil een plek zijn van verwondering en reflectie. Dus niet de plek waar een deskundige je dé feiten van vroeger vertelt, maar juist een plek die je uitdaagt om meer van jezelf, de ander en de wereld van nu te ontdekken. Dat doen we door programma's en onderwijsmiddelen te ontwikkelen. Al dan niet in samenwerking met externe partners, het onderwijs of de kinderen zelf. Centraal staan zelf leren kijken, historische empathie en het aanleren van een kritische houding ten aanzien van geschiedenis. Vanzelfsprekend past hierbij geen dominante historische stem of perspectief. Meerstemmigheid is de norm.

Bovendien is het Muiderslot een plek waar elk kind zich thuis kan voelen, ongeacht haar of zijn leerstijl, onderwijsniveau of achtergrond. Om hier recht aan te doen, zijn alle programma's interactief en is er ruimte voor de inbreng van elk kind. Het liefst gaan die programma's nooit alleen over geschiedenis of kunst, maar ook over burgerschap, filosofie of beweging. Ze spreken ook verschillende leerstijlen aan. Zo is er behalve praten en denken ook vaak ruimte voor theater, beweging en spel. We houden van ongewone combinaties en schuwen het experiment niet.

We hebben dit jaar online programma's gemaakt en de reguliere onderwijsprogrammering aangepast aan de coronamaatregelen. Daarnaast hebben we grote stappen gezet in de vernieuwing van de onderwijs- en familieprogrammering.

ONDERWIJS

Schoolstaking

Op 30 januari 2020 vond de landelijke onderwijsstaking plaats. Alle leerlingen tot en met 17 jaar mochten gratis het Muiderslot bezoeken. Hier is dankbaar gebruik van gemaakt, in totaal door ruim 900 bezoekers. Ook in de regionale media trok deze gratis openstelling voor scholieren de aandacht. Voor leerlingen uit het basisonderwijs was er doorlopend een gratis creatieve workshop: *Zet je juf of meester in de bloemen*.

Schoolbezoek

Als gevolg van de coronapandemie bezochten in 2020 veel minder leerlingen het Muiderslot dan in voorgaande jaren. De lockdowns, de sluiting van scholen, de reisbeperkingen en de beperkte groeps grootte waren hier debet aan. Ook gaven scholen aan dat leerkrachten de handen vol hadden aan de nasleep van

de schoolsluiting en het thuisonderwijs. Van de in totaal 4.555 leerlingen kwam het merendeel uit het basisonderwijs (4.179). Van de 376 middelbare scholieren namen er 213 deel aan het poëzieproject *Kasteeljuweel*. 152 leerlingen uit het basisonderwijs kwamen in een gecombineerde schoolreis met Speelpark Oud Valkeveen in Naarden, Outdoorpark SEC in Almere of Linnaeushof in Bennebroek. Vanwege de pandemie kwamen er geen leerlingen uit Amsterdam en Almere met de veerboot naar het Muiderslot.

PRIMAIR ONDERWIJS

In 2020 hebben we het onderwijsprogramma voor het basisonderwijs verder uitgewerkt met als doel de tuinen van het Muiderslot steviger te verankeren in het ongeleide programma *Reis door de Riddertijd*. Er zijn interactieve tuinopdrachten toegevoegd die de leerlingen moeten aansporen om al hun zintuigen te gebruiken. Op doordeweekse dagen zijn er voor scholieren korte theatervoorstellingen over de valkenjacht van vroeger. Zo komen leerlingen meer te weten over deze hobby, over taal en praten en spelen ze allemaal mee.

Juniorgidsen

Al jaren leiden in het voorjaar juniorgidsen bezoekers rond in het Muiderslot. De juniorgidsen zijn leerlingen uit groep 8 van basisscholen uit de regio die we hiervoor speciaal opleiden en trainen. Voor het juniorgidsen-project is een geheel nieuw programma gemaakt in samenwerking met educator Lot Houtepen, verbonden aan de Toneelmakerij in Amsterdam. Het programma is nu meer theateraardig dan voorheen en er is meer ruimte voor eigen inbreng van de deelnemers. Zo past het beter bij de geest van het Muiderslot als oudste podium van Nederland én als plek waar participatie van publiek een essentieel onderdeel is van de programmering.

De interactieve rondleiding met kijk-, doe-, en tekenopdrachten is begin 2020 live gegaan. Het onderwijsveld heeft er enthousiast op gereageerd en het blijkt in een grote behoefte te voorzien, afgemeten aan een toenemend aantal boekingen aan het begin van het jaar. Helaas zijn die als gevolg van de coronamaatregelen niet doorgegaan.

Thuisopdrachten eerste coronagolf

Tijdens de eerste coronagolf hebben we wekelijks thuisopdrachten gedeeld via sociale media en website. Die zijn aangevuld met lesbladen voor het thuisonderwijs

aan basisschoolleerlingen. De opdrachten gaan over een het Muiderslot én over een fase in de lockdown (bijvoorbeeld over 'opgesloten' zitten, buiten spelen in tijden van quarantaine, vervelen of feest vieren). Ze zijn vakoverstijgend. Zo is er naast geschiedenis onder andere aandacht voor bewegingsonderwijs, filosofie, levensbeschouwing, koken, rekenen & taal en kunst kijken. De lesbladen zijn geschikt voor alle groepen van het basisonderwijs. Ook in de meivakantie en tijdens de tweede lockdown (november) hebben we thuisopdrachten gepost via de sociale media. Een selectie van de materialen is terug te vinden via www.muiderslot.nl/thuismuseum.

Cultuureducatie met Kwaliteit 3

Het Muiderslot is de komende jaren projectleider om invulling en vorm te geven aan CMK-3 dat het cultuuronderwijs in Gooise Meren (nog) beter moet verankeren in het curriculum. In de nazomer van 2020 hebben we hier intensief aan gewerkt en samen met Plein C een plan ingediend. Begin 2021 wordt bekend of het plan wordt gehonoreerd. Belangrijkste ambities zijn:

- We willen in de komende periode alle scholen in de gemeente Gooise Meren bereiken. Ook proberen we de scholen die aan CMK-2 hebben deelgenomen

vast te houden en, zo nodig, het draagvlak binnen deelnemende scholen te vergroten. Dit doen we door geregeld persoonlijk contact en door maatwerk te bieden in de begeleiding van scholen naar de volgende stap in hun cultuurbeleid.

- We vinden dat iedere leerling de kans moet krijgen om kennis te maken met kunst en cultuur in zijn of haar eigen omgeving, minimaal twee keer in de basisschooltijd. Het ontwikkelen van hoogwaardig aanbod moet hieraan bijdragen. We houden specifiek rekening met eisen van scholen en diversiteit van leerlingen.
- We gaan nadrukkelijker bouwen aan een hechte gemeenschap tussen de scholen en hun lokale culturele partners.

Zomerschool Muiderslot

Het Muiderslot heeft de ambitie om naast geschiedenis, kunst en burgerschapsonderwijs meer aandacht te besteden aan natuureducatie en duurzaamheidsonderwijs. Samen met Fawaka Ondernemersschool verwezenlijken we deze ambities. Eind juli 2020 organiseerden we gezamenlijk de eerste Muiderslot zomerschool voor kinderen tussen 8 en 12 jaar. De 25 deelnemers leerden van alles over gezond eten en begonnen hun eigen cateringbedrijf. Ze kookten met

een chef-kok, gingen op zoek naar eetbare planten en kruiden met de tuinconservator van het kasteel en leerden hoe ze klanten kunnen vinden voor hun bedrijf. Als afsluiting hebben de kinderen het *Fit Food Festival* georganiseerd, waarin iedereen kon komen proeven van alle heerlijks dat ze zelf hebben gemaakt. De zomerschool is primair bestemd voor kinderen uit gezinnen met weinig leefgeld voor wie een museumbezoek niet vanzelfsprekend is. In 2021 organiseren we weer een zomerschool.

VOORTGEZET ONDERWIJS, MBO EN HBO

Vanwege de pandemie bezochten weinig leerlingen uit het voortgezet onderwijs het kasteel. Met de leerlingen die we wel ontvingen was er in aangepaste vorm met name aandacht voor het project *Kasteeljuweel*, het poëzieprogramma van het Muiderslot. We hebben de samenwerking met MBO en HBO verder verstevigd.

Kasteeljuweel

Na een uitgebreide evaluatieronde met alle deelnemende scholen, rondleiders en workshopdocenten hebben we het poëzieprogramma *Kasteeljuweel* volledig nieuw vormgegeven in samenwerking met Huis van Gedichten. *Kasteeljuweel* is een laagdrempelige introductie op de taalkunst.

In de nieuwe vorm ligt er minder nadruk op klassieke poëzie en is er meer ruimte voor andere taaluitingen, zoals spoken word en rap. Het kasteelprogramma is nu interactief, het gesprek met leerlingen is leidend en er zijn drie nieuwe voorbereidende lesmodules gemaakt (over beeldvorming en geschiedenis, over het schrijven van een monoloog en over 17e-eeuwse taal). Ook is er een verwerkingsles gemaakt waarin leerlingen elkaars werk voorlezen, analyseren en op basis daarvan een nieuw werk maken. Vanwege de coronapandemie is alleen de herfsteditie doorgegaan. In plaats van een prijsuitreiking in de Ridderzaal zijn er filmpjes gemaakt van de genomineerden op locatie in het Muiderslot. Daarna kon iedereen online stemmen. Het thema was dit jaar toepasselijk en sluit aan bij de belevingswereld van jongeren tijdens corona: Vrij-Onvrij.

Samenwerking met studenten

In het kader van het vak *Levensecht leren* organiseerden studenten onderwijsondersteuning van het ROC Amsterdam twee keer een creatief ROC-atelier in het Muiderslot. Het atelier voor kinderen tussen de 6 en 12 jaar vond plaats in de herfstvakantie en vlak voor Sinterklaas. Voorafgaand aan het atelier volgden de studenten een studiedag op het Muiderslot, kregen ze begeleiding van school en van het

museum en hielden ze presentaties over hun ideeën. We zetten deze samenwerking in 2021 voort.

Pabo-studenten van de Marnix Academie ontwierpen in 2020 een doorlopende leerlijn om herhaalbezoek te stimuleren. Ze maakten op basis van de *creative learning spiral* een programma dat doorloopt van groep 1 tot groep 8 van het primair onderwijs.

PUBLIEKSBEGELEIDING EN FAMILIES

De publieksprogrammering zag er als gevolg van de pandemie anders uit dan gepland. We keken vooral naar wat er wél mogelijk was en bedachten een innovatieve programmering met onder andere online thuisopdrachten, pop-up theater, sportieve workshops en roep-toetertours.

Kids in het Kasteel

Na een succesvolle pilot in 2019, zijn we in 2020 gestart met de reeks *Kids in het Kasteel*. Om de twee weken was er op zondagmiddag theater of een creatieve workshop. Kinderen tussen 6 en 12 jaar gingen aan de slag met een thema dat past bij het Muiderslot en aansluit bij de seizoenen. Samen met de workshopdocent van het Muiderslot bezochten ze ook het kasteel. Enkele voorbeelden van workshops in 2020:

- *St.Joris en de draak*: over dapper zijn, middeleeuwse schilderijen en het vertellen van een verhaal met een tekening of schilderij.
- *Knollenlampion*: over de oogsttijd en de tuinen.
- *Kinderkerstdiner*: over maaltijdstillevens in een modern jasje.

Daarnaast waren er in de schoolvakanties inloopworkshops in het Atelier op Zolder:

- *Maak een scheurschilderij*: in de voorjaarsvakantie maakten kinderen van gescheurd papier hun eigen compositie.
- *Tekenen in de tuinen*: in de zomervakantie konden kinderen botanisch tekenen.
- *Middeleeuwse initialen maken*: in de herfstvakantie maakten kinderen een eigen versierd oosters of westers initiaal (aansluitend bij het thema Oost-West van de Maand van de Geschiedenis).
- *Vlekkendep*: in de kerstvakantie zouden kinderen van vlekken monsters, fantasiedieren of andere wezens gaan maken, maar helaas kon dit vanwege de derde lockdown niet doorgaan.

Kinderfeestjes

Vanaf dit jaar organiseren we de kinderfeestjes in eigen beheer. In 2020 hebben we twee nieuwe kinderfeestjes ontwikkeld die op een toegankelijke manier aansluiten op de geschiedenis van het Muiderslot:

- *Dieren in het kasteel*: kinderen ontdekken het kasteel vanuit het perspectief van alle dieren die in of rond het Muiderslot leven of hebben geleefd.
- *Het betoverde kasteel*: kinderen ontdekken het Muiderslot en vele verhalen aan de hand van een tocht door het kasteel. Het programma is theateraal en bevat elementen van een escaperoom.

Beide feestjes zijn interactief, opgebouwd uit een serie van doe-activiteiten en bestaan zowel uit een (theatrale) rondleiding als een creatieve workshop. De kinderfeestjes zijn verschillend voor jonge en oudere kinderen.

Audiotours

In 2020 hebben we nieuwe audiotours ontwikkeld om spreiding van bezoekers te stimuleren:

- De tour door de Ridderroute is sinds 2019 beschikbaar in negen talen; daar is in 2020 het standaard Arabisch aan toegevoegd als tiende taal.
- Nieuw is de audiotour door de Torenroute die gaat over de verdediging van het kasteel. Deze tour is beschikbaar in het Nederlands en Engels en met name geschikt voor kinderen tussen 6 en 12 jaar, maar ook volwassenen waarderen deze tour.
- Om bezoekers na de heropening op 1 juni beter te spreiden over het terrein is een audiotour ontwikkeld door de kasteeltuinen. Deze is te downloaden op eigen telefoon of tablet en beschikbaar in het Nederlands en Engels.
- Bij de presentatie *Winterkasteel* is een nieuwe en levendige audiotour gemaakt met informatie, verhalen, muziek, geluiden en wetenswaardigheden over de wintertijd van weleer.

Bezoekers waarderen de audiotours positief. Ze vinden de informatie toegankelijk en geven aan dat ze op deze manier meer te weten zijn gekomen.

Zomerprogrammering coronaproof

In de drukke zomerperiode pasten we de programmering zodanig aan dat bezoekers de verplichte 1,5 meter afstand konden houden en we toch zoveel mogelijk bezoekers konden bedienen. We legden de focus op het buitenterrein om bezoekers te kunnen spreiden. Dit leidde tot korte activiteiten die enkele keren per dag plaatsvonden: interactieve roeptoertours, pop-up-theater en tekenen in de tuinen. Er zijn vier roeptoertours gemaakt: over de tuinen, het water, het Muiderslot en de regio en over de buitenkant van het Muiderslot (in een roeibootje op de slotgracht). Verder zijn er drie korte pop-up theateracts gemaakt over bekende kasteelbewoners: Floris V, P.C. Hooft en Gerard Bicker.

Toolkit kasteeltuinen

Deze zomer hebben we een pilot uitgevoerd met een toolkit vol materialen en gereedschap om kinderen de kasteeltuinen te laten ontdekken met hun familie. Het doel van de toolkit is om op een laagdrempelige manier een onderzoekende houding te stimuleren. De opdrachten dagen kinderen

(en hun begeleiders) uit om een interactie aan te gaan met de tuinen van het Muiderslot. Veel uitleg is niet nodig en de opdrachten zijn interessant voor alle leeftijden. De toolkit is ontwikkeld in samenwerking met Fawaka Ondernemersschool en wordt in 2021 opgenomen in onze programma's.

Inclusiviteit en diversiteit

Ook dit jaar hebben we nadrukkelijk aandacht besteed aan diversiteit en inclusie. Er zijn begeleide bezoeken geweest voor blinden en slechtzienden, doven en mensen met een fysieke of verstandelijke beperking. We werkten daarbij nauw samen met onze toegankelijkheidsadviseurs die ons gevraagd en ongevraagd adviseerden. In bijna alle programma's is ruimte voor meerstemmige, soms onverwachte perspectieven, bijvoorbeeld bij de roeptoertours en het kinderfeestje *Dieren op het Kasteel*. Bij de werving van nieuwe museumdocenten en rondleiders zijn we bovendien expliciet op zoek gegaan naar mensen met verschillende (culturele) achtergronden, sekse, opleidingsniveaus, beperkingen en leeftijden.

4. Collectie

Beheren, onderzoeken en presenteren van de collectie is een belangrijke taak van het museum. We brengen het publiek in aanraking met de verhalen achter de collectie, verteld door diverse mensen vanuit verschillende invalshoeken en met een eigentijdse insteek. Kasteel, collectie en omgeving zijn verbonden en vertellen samen de geschiedenis van de plek.

Collectieobjecten en groen erfgoed

Als we het over de collectie hebben dan bedoelen we daar niet alleen de museale objecten mee, zoals de kunst- en gebruiksvoorwerpen. Sinds 2020 rekenen we ook de historische kasteeltuin met vergeten groenten, bloemen en planten tot onze collectie: het groene erfgoed van het Muiderslot. We zetten ons in om het groene erfgoed te beschermen, te verzorgen, te registreren en te ontsluiten voor huidige en toekomstige generaties. Met steun van het Mondriaan Fonds hebben we hiervoor een conservator Groen & Duurzaamheid aangesteld.

Beide collecties zijn met elkaar en met de geschiedenis van het kasteel verbonden. We presenteren ze als ensemble en in context

aan het publiek. Zo hebben we in 2020 bijvoorbeeld een audiotour ontwikkeld door de tuinen. In deze tour komen de verhalen van de groene collectie samen met de verhalen rond de collectie kunst- en gebruiksvoorwerpen in het kasteel.

Collectie beleven

Verhalen rond de collectie zijn er genoeg, maar we willen ook de nog niet vertelde geschiedenissen vertellen. Verhalen geven inzicht in hoe je vanuit verschillende perspectieven naar geschiedenis kunt kijken en laden het besef van een meerstemmige geschiedenis. In 2020 organiseerden we collectie-tours voor kleine groepen rond specifieke thema's: vrouwen in het kasteel, koloniaal verleden, mode & textiel, eten & drinken en religie & filosofie. Deze thema's gaan we de komende jaren verder onderzoeken en uitdiepen.

De manier waarop we verhalen over de collectie vertellen, kan en moet toegankelijker. Zo ontwikkelden we een chille straatataltour over de geschiedenis van kasteel, tuin en collectie. Ook organiseerden we *tastings*, waar bezoekers via een proeverij en een rondgang door tuin, kasteelkeuken en

langs stilleven met elkaar in gesprek gingen over bereiding van voedsel door de eeuwen heen. Daarnaast waren er kleinschalige yogasessies gekoppeld aan tours langs kunstwerken die een relatie tonen met filosofie en religie.

Collectie online

We zijn gestart om onze collectie online beter zichtbaar, vindbaar en op een laagdrempelige manier toegankelijk te maken. Hiervoor is een bruikbare digitale infrastructuur nodig waarin contextuele informatie digitaal wordt vastgelegd, ontsloten en gepubliceerd. We streven ernaar dat onze collectie online op zoveel mogelijk plekken zichtbaar is. Binnen het Netwerk Zuiderzeecollectie hebben we een technische oplossing uitgewerkt die de online collectie van het Muiderslot toegankelijk maakt in andere databases en op andere websites. De online collectie krijgt hiermee een groter bereik en sluit bovendien aan op Collectie Nederland.

Ook is in 2020 gewerkt aan onderzoek naar en de invoer van data en gegevens van het groene erfgoed (bloemen, planten, groenten) in het nieuw aangekochte registratiesysteem IrisBG; een uitbreiding van de bestaande

digitale infrastructuur. Hierin werken we samen met onder andere Paleis Het Loo en Arboretum Belmonte in Wageningen.

Art of connecting

We zetten fors in op het leggen van digitale contextuele verbindingen tussen publiek, erfgoedinstellingen en het ensemble van kasteel, materiële collectie en het groene erfgoed. Zowel inhoudelijk als technisch verbinden we het groene erfgoed met de collectie schilderijen, meubels, documenten en kunstnijverheid. Zo leggen we duidelijk de relatie tussen binnen en buiten. Interactie met publiek is hierbij belangrijk (door middel van crowdsourcing en user generated content). Dit innovatieve digitale collectieproject onder de naam *Art of connecting* zijn we in 2020 gestart samen met Museum Van Loon en met steun van het Mondriaan Fonds en advies van Digitaal Erfgoed Nederland.

Onderzoek en kennisdeling

In het onderzoek naar de collectie richtten we ons in 2020 op het toevoegen van verschillende perspectieven aan de collectie. Zo kijkt bijvoorbeeld een kok vanuit een ander perspectief naar een 17e-eeuws stilleven waarop etenswaren te zien zijn dan een kunsthistoricus. Dat leidt tot verrassende en nieuwe inzichten. We zijn verschillende

onderzoekslijnen gestart: vrouwelijke theatermakers in de 17e eeuw, koloniale planten & groenten en religie & filosofie. Om bewuster te worden van meerstemmige perspectieven brachten medewerkers een bezoek aan The Black Archives.

We leveren een actieve bijdrage aan kennisdeling met andere instellingen en deskundigen. Zo werkten we in 2020 met verschillende partners samen aan projecten.

- Samen met Fawaka Ondernemersschool werkten we aan natuur- en cultuureducatie. Fawaka richt zich op kinderen die moeilijk toegang hebben tot innovatieve educatieve programma's, bijvoorbeeld kinderen uit socio-economisch zwakke wijken of kinderen met een vluchtelingen achtergrond. Doel is om kinderen op een speels en positieve manier te laten ervaren wat duurzaam ondernemen kan zijn. Samen organiseerden we de eerste Muiderslot Zomerschool (zie hoofdstuk 3).
- Binnen het Netwerk Zuiderzeecollectie werkten we samen aan het online toegankelijk maken van onze collectie in andere databases en op andere websites. Daarnaast wisselden we binnen dit netwerk best practices uit op het gebied van collectiebeheer.
- Het Muiderslot is lid van de Mondriaan

werkgroep, een lokale samenwerking rond kennisdeling en collecties met musea in de regio Gooi en Vecht. In 2020 hebben we samen met Singer Museum Laren, Kasteel Sypestein en Pinetum Bijdenstein een brochure gerealiseerd over museale tuinen. In de werkgroep wisselen we informatie uit en delen we kennis over collectiemanagement.

Topstukken gerestaureerd

Drie bijzondere objecten uit de collectie van het Muiderslot zijn de middeleeuwse kisten. Echte publiekslievelingen. Eind 2019 is een intensieve restauratie gestart om de kwetsbare objecten te behouden voor toekomstige generaties. Een complexe operatie vanwege de coronamaatregelen. Sinds het najaar van 2020 hebben de drie kisten een prominente plek in het kasteel. Voor onze online kanalen hebben we een [korte video](#) gemaakt over deze bijzondere kisten.

Collectie- en groenvrijwilligers

Het Muiderslot kan bij de schoonmaak van objecten in het kasteel, bij standplaatsregistratie en bij objectfotografie rekenen op de inzet van betrokken vrijwilligers. Een andere groep vrijwilligers zet zich in voor het groene erfgoed. Naast hun werk in de kasteeltuinen leveren ze

inhoudelijke input en kennis voor het meerjaren digitaliseringsproject van het groene erfgoed.

Publicatie over de kasteeltuinen

Bij uitgeverij Waanders verscheen in april 2020 de bezoekersgids [*De kasteeltuinen van het Muiderslot*](#). Een publicatie voor een breed publiek over de historie van de kasteeltuinen. Terwijl het tuinseizoen start, maar kasteel en tuinen tijdelijk gesloten zijn, kunnen bezoekers op deze manier toch genieten van het groen van het Muiderslot. De tuingids sluit aan op de uitgave die in 2019 verscheen: *Muiderslot, het stoerste rijksmuseum van Nederland*.

Toegankelijk taalgebruik

We vinden het belangrijk dat alle zaalteksten, audiotours, publicaties en webteksten begrijpelijk zijn voor een breed publiek. Om dit te bereiken hebben we in 2020 weer samengewerkt met de lokale belangenorganisatie *Onderling Sterk Gooise Meren*. Jongeren met een licht verstandelijke beperking hebben de collectieteksten voor de website gecontroleerd op begrijpelijk taalgebruik. Ook hebben ze de nieuw ontwikkelde audiotour (torenroute) kritisch beluisterd. Daarbij toetsten ze niet alleen de gebruikte woorden, maar ook de logica van de route. We namen de adviezen ter harte en pasten aan wat beter kon.

5. Gebouwen

Een 700 jaar oud kasteel vergt voortdurend aandacht en deskundig onderhoud. Sinds 2017 is Rijksmuseum Muiderslot zelf verantwoordelijk voor onderhoud, beheer en aanpassingen van gebouwen en terrein. Hiervoor ontvangt het museum vanuit de Erfgoedwet een bijdrage van het ministerie van OCW. Het eigendom van het gebouw blijft bij de staat. Het gaat in eerste instantie om een proefperiode van vijf jaar, die afloopt op 31 december 2021.

Rijksvastgoedbedrijf en samenwerkingspartners

De afgelopen jaren is gebleken dat de uit de Erfgoedwet beschikbare middelen niet toereikend zijn om het groot onderhoud aan het Muiderslot volledig volgens plan uit te voeren. Dit komt met name door de door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) gehanteerde opslagen voor zijn dienstverlening: naast een vast huurbedrag (het Muiderslot is en blijft eigendom van het RVB), hanteert het RVB een standaard opslag voor zijn dienstverlening én een opslag van 15,6% voor het begeleiden van (onderhouds-)projecten boven de 33.000 euro. In 2020 is met het RVB afgesproken dat in 2021 de 15,6% projectopslag vervalt. Op die manier kan het Muiderslot de subsidie

voor het onderhoud aan het kasteel ook daadwerkelijk aan onderhoud besteden en niet aan opslagen.

Eerder spraken we verkennend met het RVB om mogelijk in 2020 uit de pilot te stappen. Gezien alle ontwikkelingen in 2020 is hier dit jaar niet voor gekozen. We onderzoeken deze mogelijkheid nog wel. Inmiddels zijn we begonnen met het in kaart brengen van de consequenties van het volledig in eigen beheer doen van het onderhoud. We verwachten dat we vanaf 2022 - in goed overleg met het RVB, de VRM (Vereniging van Rijksmusea) en het ministerie van OCW - het onderhoud in eigen beheer nemen.

Voor het groot onderhoud blijven we samenwerken met gerenommeerde partijen, zoals de specialisten in groen erfgoed van hoveniersbedrijf Hoefakker en de restauratiearchitecten van TPAHG, die ook samenwerken met Slot Loevestein. TPAHG stelt, in overleg met het Muiderslot, het meerjarenonderhoudsplan op en is betrokken bij de uitvoering van het (groot) onderhoud.

Onderhoud 2020

Begin 2020 vond de NEN3140 inspectie plaats, een periodieke inspectie van de elektra. De aanbevolen werkzaamheden

en aanpassingen uit dit rapport laten we uitvoeren. In samenwerking met TPAHG brengen we in kaart welke groot onderhoud werkzaamheden nog niet uitgevoerd zijn. Om het hoogseizoen niet te veel te verstoren zijn deze werkzaamheden gepland voor september 2021. Het gaat vooral om herstelwerkzaamheden aan de Westertoren. Tijdens de eerste lockdown heeft hoveniersbedrijf Hoefakker het tuinonderhoud verzorgd. Ook hebben we deze periode benut om op te ruimen in het kasteel en om de kantoren in het Poortgebouw op te knappen.

Verduurzaming

Het Muiderslot is sinds 2020 lid van de werkgroep Verduurzaming van de Vereniging van Rijksmusea. Deze werkgroep heeft van de Museumvereniging de opdracht gekregen om een plan van aanpak te maken voor de verduurzaming van de rijksmusea. Dit met het oog op de verduurzamingsambities van musea en de wettelijke verduurzamingseisen die in de komende jaren gaan gelden. Het Muiderslot is een van de pilot locaties, samen met het Rijksmuseum Amsterdam en het Kröller-Müller museum.

Locatieverhuur

Door lockdowns en beperkende maatregelen is het dit jaar vrijwel niet mogelijk geweest onze locatie te verhuren. Daardoor is een belangrijke bron van eigen inkomsten weggevallen. Ook is het om dezelfde redenen dit jaar niet mogelijk geweest het kasteel ter beschikking te stellen aan goede doelen, zoals in andere jaren. Wel ondersteunden we met een oranje uitgelicht kasteel *Orange the World*, een campagne die wereldwijd aandacht vraagt voor geweld tegen vrouwen. Met een rood verlicht kasteel deden we mee aan een actie van de Nederlandse Hartstichting.

6. Organisatie, bestuur en toezicht

Bestuur en beleid

De beleidsmatige aansturing is de verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder, ondersteund door de leden van het managementteam. In 2020 hebben we een nieuw [activiteitenplan](#) geschreven voor 2021-2024. Dit plan vormt de basis voor de jaarlijkse activiteitenplannen die de onderlegger vormen voor de begroting. Drie keer per jaar maken we een prognose die we bespreken met de Raad van Toezicht. Overigens is 2020 het laatste jaar dat we deel uitmaken van de Basisinfrastructuur (BIS). Vanaf 2021 gaan alle rijksmusea over naar de Erfgoedwet.

We monitoren onze prestaties aan de hand van twee benchmark onderzoeken: de jaarlijkse museumcijfers van Museana en ons doorlopend bezoekersonderzoek van Hendrik Beerda Consultancy. Verder gebruiken we de tweejaarlijkse Erfgoedmonitor en de controle van de Erfgoedinspectie voor de staat en het beheer van de collectie.

Veiligheid

In het verleden had het Muiderslot geregeld last van valse brandmeldingen. In 2020 zijn alle brand- en rookmelders vervangen en zijn

op verschillende punten melders bijgeplaatst volgens de laatste richtlijnen. Ook is de nieuwe brandmeldinstallatie geïnstalleerd en in gebruik genomen. Alle betrokken medewerkers hebben een training gevolgd en de brandweer Gooi en Vecht heeft een inspectie uitgevoerd. Hiermee voldoet het Muiderslot aan alle wettelijke voorschriften. In samenwerking met beveiligingsbedrijf Securitas is de procedure rondom de beveiliging verbeterd. Een vaste poule van beveiligers werkt op het slot. Zij vervullen tevens de rol van gastheer en gastvrouw; naar volle tevredenheid, zoals blijkt uit feedback van onze bezoekers.

Personele inzet

Dit jaar was thuiswerken het nieuwe normaal. Door bellen, mailen, appen en online bijeenkomsten hielden we contact met elkaar. Net als andere culturele organisaties, is het Muiderslot zwaar getroffen door de coronacrisis. Om de organisatie duurzaam toekomstbestendig te maken, was een reorganisatie noodzakelijk om op structurele kosten te besparen. Fors terugvallende eigen inkomsten waren hiervoor de directe aanleiding. We hebben afscheid moeten nemen van een aantal medewerkers van wie

de taken zijn vervallen of herverdeeld als gevolg van de sterke terugloop van bezoekers. Wel is bewust ruimte gecreëerd voor het binnenhalen van nieuwe kennis en inzichten in de organisatie.

2020

11 vaste medewerkers
20 flexibele medewerkers
90 vrijwilligers
4 stagiaires
4 werkervaringsplekken

Trainingen

Het Muiderslot stelt zich open voor iedereen, ongeacht sekse, leeftijd, opleidingsniveau, beperking of (culturele) achtergrond. Omdat open één van onze kernwaarden is, vinden we het belangrijk dat we dit in de praktijk ook echt naleven. Alle betaalde medewerkers hebben zowel on- als offline deelgenomen aan drie trainingen *Unconscious bias* die verzorgd werden door Rose Stories. De training heeft ons bewust gemaakt van aannames en onbewuste vooroordelen. Komend jaar gaan wij door met deze trainingen.

Vrijwilligers

Rijksmuseum Muiderslot is blij met de vrijwilligers die zich met veel enthousiasme belangeloos inzetten voor kasteel en tuinen, zowel achter als voor de schermen. Zij zijn onmisbaar voor het slot. Meer dan de helft van onze vrijwilligers valt vanwege de leeftijd in de risicogroep voor het coronavirus. Zij kunnen dit jaar, door de strikte protocollen en maatregelen, niet of veel minder worden ingezet. In het voorjaar 2020 kwam er hulp uit onverwachte hoek. Het Muiderslot meldde zich aan bij *Blauw Helpt*: medewerkers van de KLM die zonder werk thuis zaten, kwamen graag maatschappelijk relevant vrijwilligerswerk doen. Op het Muiderslot draaiden ruim 40 KLM-vrijwilligers mee vanaf de heropening op 1 juni. Een fijne en bijzondere vorm van publiek-private samenwerking en een lichtpunt in moeilijke tijden.

In de zomer hebben we nieuw vrijwilligersbeleid geformuleerd voor de periode tot en met 2024. Dit beleid heeft tot doel vrijwilligers en betaalde krachten duidelijkheid te geven over de positie, voorwaarden en taken van de vrijwilligers. Het beleid gaat ook over rechten en plichten van vrijwilligers. Vrijwillig is immers niet vrijblijvend.

In september is een ondersteuner voor de vrijwilligers gestart. Deze houdt zich bezig met de planning van de vrijwilligersfuncties, het beantwoorden van vragen van vrijwilligers en het bieden van ondersteuning bij de administratie. Ook zal de ondersteuner een rol spelen bij het aannemen van nieuwe vrijwilligers en het inwerkproces.

Stages en werkervaringsplaatsen

Het Muiderslot is een lerende organisatie waarin ruimte is voor stages en leerplekken. Dat vinden we belangrijk, omdat we op deze manier nieuwe inzichten opdoen en andere gedachten, kennis en bijdragen in huis halen. Begin 2020 startte een stagiaire van de Hogeschool Windesheim (Pabo) bij Educatie. Helaas kwam er een voortijdig einde aan haar stage toen het museum verplicht moest sluiten. Van juni tot oktober kwam een stagiaire van de MBO-opleiding *Travel, Leisure & Hospitality* van ROC Almere ons versterken. Ze hielp mee in de publieksdienst met vele activiteiten en werkzaamheden. Dat ging zo goed dat ze na haar stage is gebleven als oproepkracht voor de publieksdienst. Vanaf de zomer versterkte een stagiair de afdeling Bedrijfsvoering. Hij volgde de hbo-opleiding Sportkunde, leerroute Sport, Management & Ondernemen (HvA). De afdeling Collectie kreeg in 2020 ondersteuning van een stagiaire van de Reinwardt Academie.

In november 2020 is een samenwerking gestart met de Vrije Universiteit van Amsterdam. Een groep alumni onderzoekt en adviseert – in 2021 – over de kring van zakelijke vrienden.

Ook was er in 2020 ruimte op het Muiderslot voor enkele studenten die door de coronamaatregelen verplicht terugkeerden uit het buitenland. Daarnaast zijn vier betaalde werkervaringsplekken gecreëerd voor jongeren die elders geen praktijkervaring konden opdoen vanwege corona. We maakten dankbaar gebruik van hun kennis en kunde en hebben groot respect voor hun doorzettingsvermogen en veerkracht in dit bijzondere jaar.

Samenwerkingen en lidmaatschappen

Ook op andere manieren werkt het Muiderslot samen met organisaties en partners. Enkele voorbeelden:

- De directeur-bestuurder is lid van het OAM, het directeuren-overleg van Amsterdamse musea. Tevens is ze voorzitter van het overleg Topkastelen: een informeel netwerk voor kennisdeling van 13 Nederlandse en 3 Vlaamse kastelen. Ook is de directeur lid van de Mondriaan Werkgroep Gooi en Vecht, een regionaal overleg van musea. Tevens is zij bestuurslid van het Klimaatmuseum en

- van de Kunst en Cultuurcommissie van Pride Amsterdam.
- Het hoofd Marketing, Communicatie & Fondsenwerving is bestuurslid van de sectie Development van de Museumvereniging en lid van Cultuur Marketing, Marketing Overleg Amsterdamse Musea en het Topkastelen netwerk.
 - Op het gebied van collectie werken we sinds 2016 samen met het Netwerk Zuiderzeecollectie. Onze conservator is tevens bestuurslid van de VNK, de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici.

Raad van Toezicht: betrokken en proactief

De Raad van Toezicht vervult zijn rol vanuit betrokkenheid en geeft de directeur-bestuurder ruimte om haar functie uit te oefenen. De leden van de Raad werken onderling en met de directeur-bestuurder met een proactieve instelling samen aan het realiseren van de missie en visie van het Muiderslot. Buiten de vaste vergaderingen om onderhouden de leden van de Raad regelmatig contact. Op uitnodiging van de directeur-bestuurder treden ze incidenteel op als adviseur en klankbord.

In dit turbulente jaar kwam de Raad van Toezicht vijf keer (online) bij elkaar.

Samenstelling Raad van Toezicht

Naam	Expertise	Functie
Astrid Elburg (voorzitter)	bestuur, cultuur, inclusiviteit & diversiteit	directeur Elburg Consultancy & docent Bildung aan VU en UvA
Bernd Damme BSc	financiën, commercie, innovatie	ondernemer/directeur Sativus Consulting.
prof. ir. Jeanne Dekkers	bouwkunde	directeur- architect Jeanne Dekkers Architectuur Delft
Prof. dr. Peter Hoppenbrouwers	geschiedenis Middeleeuwen	hoogleraar middeleeuwse geschiedenis Universiteit Leiden
drs. mr. Eppo van Nispen tot Sevenaer	cultureel ondernemerschap	directeur Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid
Chris Opgenoort MBA	financiën, bedrijfsvoering, horeca	directeur bedrijfsvoering Maritiem Museum Rotterdam
Drs. Helen Schretlen	collectie en Stichting De Commissie van 1882	kunsthistorica, oud-onderzoeker museale verwervingen sinds 1933 (o.a. teruggave roofkunst na 1945).

Belangrijke agendapunten waren de gevolgen van de coronacrisis, wijzigingen in de personele organisatie, financiële zaken (jaarrekening, kwartaalrapportages, begrotingen), het activiteitenplan 2021–2024, gebouwenbeheer, collectiebeleid en lopende projecten. Een regelmatig terugkerend gespreksonderwerp was de nieuwe koers naar een toegankelijker Muiderslot en de daarmee samenhangende programmering.

Per september 2020 zijn Chris Opgenoort en Bernd Damme toetreden tot de Raad van Toezicht. Beiden hebben het door de Raad gewenste financiële en commerciële profiel. De functie van lid van de Raad van Toezicht is onbezoldigd.

Governance Code Cultuur

De Raad van Toezicht onderschrijft de principes van de Governance Code Cultuur en evalueert jaarlijks of Stichting Rijksmuseum Muiderslot de Code naar behoren toepast. In 2020 zijn de 8 principes van de Governance Code Cultuur integraal toegepast. De principes vormen de leidraad voor de jaarlijkse zelfevaluatie van de Raad, die besproken is met de directeur-bestuurder. Een belangrijke succesfactor van goed toezicht is de cultuur binnen de Raad. Die cultuur is open en constructief, er is ruimte

voor reflectie en de leden zijn benaderbaar en merkbaar betrokken bij de organisatie. Bij het nemen van besluiten toetsen de leden bij elkaar of ze voldoen aan de Code. Ze zijn zich bewust van hun eigen rol. In hun communicatie zijn ze zorgvuldig en transparant. Evenwicht in betrokkenheid en toezicht op afstand blijft een terugkerend onderwerp van gesprek. Zowel de leden van de Raad als directeur-bestuurder Annemarie den Dekker hebben elkaar te kennen gegeven tevreden te zijn met de open en constructieve manier van samenwerking: wederzijds betrokken, kritisch en met open blik.

De Raad van Toezicht hecht aan diversiteit in het team waarbij de leden zoeken naar zichtbare en onzichtbare diversiteit. Tegelijkertijd is er sprake van integraal en collegiaal toezicht. De Raad werkt transparant, open en eerlijk. De besluitvorming is voorspelbaar en navolgbaar. De Raad is aanspreekbaar op de wijze van handelen.

Samen met de directeur-bestuurder streeft de Raad van Toezicht van het Muiderslot ernaar om een waardengedreven, onafhankelijke, verbindende en integere Raad zijn, die integraal toeziet op de directeur-bestuurder, het besturingsproces én de omgeving. Daarom kiest het Muiderslot nadrukkelijk

voor een maatschappelijk betrokken Raad van Toezicht. De ambitie is om te werken aan een inclusiever museum; de Raad wil dit zien in perspectief, in expertise, in ambitie én in beeld (representatie). De Raad staat daarvoor en durft dat te communiceren.

Code Culturele Diversiteit en Inclusie

De Code Culturele Diversiteit en Inclusie staat hoog op de agenda van zowel de Raad van Toezicht als van directie, management, medewerkers en vrijwilligers. De uitdagingen die er op dit gebied zijn, zijn zeer geregeld besproken en vinden hun weerslag in het [activiteitenplan 2021-2024](#).

In gesprekken met samenwerkingspartners agenderen we altijd culturele diversiteit en inclusie. Ook in het management team is het een vast agendapunt. Niet alleen theorie en praten, maar vooral doen. Culturele diversiteit is immers geen trucje, het gaat om inclusie op alle fronten. Pas dan ontstaan nieuwe verhalen en andere perspectieven.

We passen de Code Culturele Diversiteit en Inclusie toe op vier gebieden: publiek, programma, personeel en partners. In 2020 hebben we stappen gezet, maar we realiseren ons dat we er nog lang niet zijn.

Een inclusief museum worden gaat niet vanzelf. We werken hier actief aan:

- Publiek: we voeren gesprekken met niet-museumbezoekers die zich om verschillende redenen nu onvoldoende welkom voelen. Wat weerhoudt hen van een bezoek en wat zou er moeten gebeuren zodat ze wél komen?
- Programma: we zijn gestart met een andere programmering. Een goed voorbeeld is het MeeMaakPodium waarin (nieuwe) makers met een cultureel diverse achtergrond elkaar uitnodigen om gebruik te maken van het oudste podium van Nederland: het Muiderslot.
- Personeel: we streven naar een betere representatie en een inclusiever personeelsbestand. We werven via andere kanalen dan voorheen. Ook hebben we in 2020 ingezet op trainingen *Unconscious bias* voor alle betaalde medewerkers van het Muiderslot. Daarnaast krijgen vraaggericht werken en co-creatie steeds meer aandacht.
- Partners: bij het kiezen van partners letten we bewust op inclusie en diversiteit. Via hen bereiken we een ander, voor ons nieuw, publiek. De intensieve samenwerking die we zijn gestart met Fawaka Ondernemersschool is daar een voorbeeld van, net als de samenwerking met *Samen Sterk* (platform voor mensen met een verstandelijke beperking).

Fair Practice Code

Het Muiderslot onderschrijft de Fair Practice Code. Alle medewerkers worden betaald conform de museum-cao. Daarnaast hebben makers en extern betrokkenen met wie het Muiderslot in 2020 heeft samengewerkt een eerlijke beloning ontvangen. Zo zijn alle makers die zijn ingehuurd voor het MeeMaakPodium in 2020 betaald conform de richtlijnen van de Fair Practice Code. Tijdens de eerste lockdown heeft het Muiderslot bewust een aantal jonge makers uitgenodigd om hen een podium te geven en financieel te ondersteunen toen hun werk plotseling wegviel vanwege alle maatregelen.

Medezeggenschap: met elkaar, voor elkaar

Op verzoek van de Raad van Toezicht en van de directeur-bestuurder staat het onderwerp medezeggenschap jaarlijks minstens één keer op de agenda. Dit is om de behoefte aan inbreng te monitoren. In de organisatie is een medewerker aanspreekbaar als vertrouwenspersoon en deze onderhoudt contact met de vertrouwenspersoon van de Raad van Toezicht.

In 2020 hebben we voor alle medewerkers trainingen *Unconscious bias* (onbewuste vooroordelen) georganiseerd die een goed inzicht geven in wat er speelt aan ideeën en emoties in de organisatie.

Daarnaast hebben we medewerkers actief uitgenodigd om zelf, met elkaar of met externen input te leveren voor de organisatie. Een interdisciplinaire programmacommissie heeft de ideeën verzameld en besproken. Tijdens de eerste lockdown hebben we medewerkers gevraagd aan te geven hoe een culturele instelling als het Muiderslot maatschappelijk een steentje kan bijdragen. Daar zijn mooie initiatieven uit voortgekomen, zoals handgeschreven kaarten voor alle vrijwilligers, een spreekwoordenspel voor een lokale zorginstelling en (gratis) yogaoefeningen - op locatie en online - voor medewerkers. Het [activiteitenplan 2021-2024](#) is in december met de gehele organisatie besproken, zodat iedereen geïnformeerd en betrokken is en blijft.

Risicobeheer en veiligheid

Bij de bespreking van de jaarcijfers in aanwezigheid van de accountant komt risicobeheer standaard aan de orde. Het onderwerp veiligheid is een jaarlijks agendapunt van de Raad van Toezicht. De Raad stelt zich op de hoogte van de stand van zaken van de Bedrijfshulpverlening en de Collectiehulpverlening.

Gelieerde stichtingen

Twee stichtingen zijn nauw verbonden met Stichting Rijksmuseum Muiderslot. Stichting

De Commissie van 1882 is opgericht om zich in te zetten voor de inwendige restauratie en verfraaiing van het Muiderslot. De voorzitter van de stichting is lid van de Raad van Toezicht. De Vriendenstichting van het Muiderslot bestaat uit zakelijke partners en particuliere donateurs. Allemaal dragen ze het Muiderslot een warm hart toe en ondersteunen ze het slot financieel. Vanwege de pandemie was er een alternatief programma voor de zakelijke kring. Ook werden op afstand attenties gedeeld met Vrienden. Eind 2020 is een onderzoek gestart door alumni van de Vrije Universiteit die in 2021 advies gaan uitbrengen over de vraag hoe de zakelijke vriendenkring kan groeien en een meer diverse samenstelling kan krijgen.

Muiderkring

De Muiderkring is een gevarieerd gezelschap met leden uit het bedrijfsleven, de wetenschap, de literatuur, muziek, podium- en beeldende kunsten. De kring heeft historische banden met het Muiderslot en komt twee keer per jaar bijeen in de Ridderzaal om te dineren, te discussiëren en te musiceren. Maarten Feteris, president van de Hoge Raad der Nederlanden, is voorzitter van de Muiderkring. De directeur van het Muiderslot is tevens lid van het bestuur van de Muiderkring. Het diverser maken en verjongen van het ledenbestand van de

Muiderkring stond hoog op de agenda in 2020.

Financiële ondersteuning

In 2020 ontving Rijksmuseum Muiderslot structureel subsidie van het ministerie van OCW. Daarnaast was er extra rijkssubsidie vanwege de coronamaatregelen. Extra financiële ondersteuning kwam van:

- Bankgiroloterij
- Cor van Zadelhoff Fonds
- Fonds voor Cultuurparticipatie
- Gemeente Gooise Meren
- Mondriaan Fonds

Alle financiers zijn wij veel dank verschuldigd!

7. Financiën

Exploitatieresultaat en resultaatbestemming

Het museum sluit 2020 af met een negatief exploitatieresultaat van € 117.016,-

Financiële positie en treasury statuut

Bij het beheer van het vermogen werkt Stichting Rijksmuseum Muiderslot volgens een treasury statuut. Uitgangspunt is dat het museum geen of weinig risico wil lopen en dat het uitzetten en aantrekken van gelden gebeurt op basis van wet- en regelgeving. We streven naar een zo beperkt mogelijk risico met hoog rendement.

Samenstelling inkomsten

Het Muiderslot is een ondernemend museum dat tot de coronapandemie bijna twee derde van zijn inkomsten zelf verdiende. Waar we in ons topjaar 2019 nog 70% eigen inkomsten verdienden, viel dit in 2020 terug tot 42%. Uit het steunpakket dat het kabinet beschikbaar stelde, is in 2020 een eenmalige aanvulling op de BIS-subsidie 2017-2020 ontvangen. Deze noodsteun is gebruikt om de exploitatie te dekken. Hiermee hebben we onze inkomstenderving als gevolg van de coronacrisis deels op kunnen vangen. Vanwege deze steun hebben wij helaas minder gebruik kunnen maken van de

NOW-regelingen. Ook kwamen we door deze steun niet in aanmerking voor overige corona steunfondsen, zoals die van lagere overheden of initiatieven als het Kickstartfonds.

Voor een gezonde bedrijfsvoering en om toekomstige tegenvallende inkomsten vóór te zijn, proberen we zoveel mogelijk bijdragen van derden te realiseren. Dit om te voorkomen dat er onnodig aanspraak wordt gemaakt op het continuïteitsvermogen van de organisatie.

BALANS

	31 december 2020	31 december 2019		31 december 2020	31 december 2019
ACTIVA	€	€	PASSIVA	€	€
Materiële vaste activa	1.021.058	1.043.947	Algemene reserve	1.092.191	1.168.477
			Bestemmingsreserve	263.227	263.227
			Bestemmingsfondsen overig	99.485	140.215
			Bestemmingsfonds OCW	-	-
			Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer	-	-
Totaal vaste activa	1.043.947	1.043.947	Totaal eigen vermogen	1.454.903	1.571.919
Vorraden	29.689	56.828	Groot onderhoud Gebouwen en installaties	453.141	324.533
Vorderingen	146.402	266.294	Totaal voorzieningen	453.141	324.553
Liquide middelen	2.092.374	1.737.954	langlopende schulden >1 jaar	708.492	731.164
Totaal Vlottende Activa	2.268.465	2.061.076	kortlopende schulden < 1 jaar	672.987	477.387
TOTALE ACTIVA	3.289.523	3.105.023	TOTALE PASSIVA	3.289.523	3.105.203

BATEN

	2020	Begroting	2019
	€	€	€
Eigen inkomsten			
Publieksinkomsten binnenland	907.923	929.200	1.223.712
Kaartverkoop	823.914	833.250	1.107.775
Overige publieksinkomsten	84.008	95.950	115.937
Publieksinkomsten buitenland	96.972	303.600	392.816
Totaal publieksinkomsten	1.004.895	1.232.800	1.616.528
Sponsorinkomsten	0	20.000	
Vergoeding coproducent	0		
Overige directe inkomsten	18.203	65.000	55.896
Totaal overige directe inkomsten	18.203	85.000	55.896
Totaal directe inkomsten	1.023.098	1.317.800	1.672.424
Indirecte inkomsten / vrijval	25.145	95.000	62.472
Vrijval Egalisatie reserve	22.672	0	22.672
Private middelen-part. Incl Vrienden	0	5.000	0
Private middelen-bedrijven	30.140	30.000	153.133
Private middelen-private fondsen	0	30.000	0
Private middelen-goede doelen loterijen	0	30.000	0
Totaal bijdragen uit private middelen	30.140	95.000	153.133
Totaal eigen inkomsten	1.101.055	1.507.800	1.910.701
Baten in natura			
Subsidies	2020	Begroting	2019
Totaal structureel OCW	773.728	519.050	755.614
OCW Publieksactiviteiten	302.558	202.430	293.593
OCW Erfgoedwet / huisvesting	358.703	243.954	352.887
OCW Erfgoedwet / collectiebeheer	112.467	72.666	109.134
Incidentele publieke subsidies	736.522		11.000
Totaal structureel gemeente	4.000		4.000
Totaal structurele subsidies	1.514.250	519.050	770.614
TOTALE BATEN	2.615.305	2.026.850	2.681.315

LASTEN

	2020	Begroting	2019
Personeelslasten	1.411.387	1.115.114	1.141.795
Huisvestingslasten	481.278	267.000	457.244
Afschrijvingen	99.933	110.000	100.684
Aankopen	0	10.000	0
Overige lasten	734.753	525.000	670.369
TOTAAL LASTEN	2.727.352	2.027.114	2.370.092
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	112.046	-264	- 311.223
Saldo rentebaten / -en lasten	4.970	1.764	8.280
EXPLOITATIERESULTAAT	117.016	1.500	-302.943

RESULTAATBESTEMMING

	2020	Begroting	2019
	€	€	€
Algemene reserve	-76.286	1.500	270.881
Bestemmingsreserve		0	-58.153
Bestemmingsfondsen overig	-40.730	0	90.215
TOTAAL	-117.016	1.500	302.943

Foto's

Roderick Hilhorst, Zuwena Hurtak, Melanie Lemahieu,
Jorrit Lousberg, Bas Meeuws, Olaf de Vink, Tessa Wiegerinck

© Rijksmuseum Muiderslot
maart 2020

www.muiderslot.nl